

Sektor EU-ETS

Kataloški zapisi spremljanja izvajanja ukrepov

Ime instrumenta	Strateške podlage	Vrsta instrumenta	Odgovornost	Priporočila	
SHEMA EU-ETS					
Trgovanje s pravicami do emisije TGP (EU-ETS)	OP TGP		ekonomski	MOP, Agencija RS za okolje	da
	AN URE				
	AN OVE				
	OP EKP				
SPODBUJANJE PROIZVODNJE ELEKTRIČNE ENERGIJE IZ OVE					
Shema podpor za spodbujanje proizvodnje električne energije iz OVE in v soproizvodnji toplote in električne energije (SPTe) z visokim izkoristkom	OP TGP	✓	ekonomski (finančne spodbude) in podpirne aktivnosti	MzI, Agencija za energijo, Center za podpore – Borzen	da
	AN URE	✓			
	AN OVE	✓			
Investicijske subvencije za spodbujanje proizvodnje električne energije iz OVE	OP TGP		ekonomski (finančne spodbude)	MzI, SVRK, Eko sklad, MOP	da
	AN URE				
	pAN OVE	✓			
	OP EKP	✓			
Samooskrba z električno energijo iz OVE	OP TGP		sklop instrumentov (predpis, finančne spodbude)	MzI, elektro-distribucijska podjetja, Eko sklad, MOP	da
	AN URE				
	pAN OVE	✓			
	OP EKP				
Spodbujanje izgradnje velikih hidroelektrarn (HE)	OP TGP		sklop instrumentov (načrtovanje, financiranje)	MzI, MOP	da
	AN URE				
	AN OVE	✓			
	OP EKP				
ZMANJŠANJE EMISIJ V VELIKIH KURILNIH NAPRAVAH					
Izvajanje Direktive 2010/75/ES v Sloveniji	OP TGP		predpisi	MOP	/
	AN URE				
	AN OVE				
Tehnološka modernizacija termoenergetskih objektov	OP TGP		načrtovanje	Vlada RS	/
	AN URE				
	AN OVE				
	OP EKP				
SPODBUJANJE SISTEMOV DALJINSKEGA OGREVANJA					
Učinkoviti sistemi daljinskega ogrevanja - obvezni delež OVE, SPTe in odvečne toplote v sistemih daljinskega ogrevanja	OP TGP		predpisi	MzI DE, Agencija za energijo	da
	AN URE				
	OP EKP				
	AN OVE	✓			
	PRP				

Ime instrumenta	Strateške podlage		Vrsta instrumenta	Odgovornost	Priporočila
Obveznosti dobaviteljev energije za doseganje prihrankov končne energije pri končnih odjemalcih	OP TGP	✓	drugo (energetske storitve)	MzI, Agencija za energijo, dobavitelji energije	da
	AN URE	✓			
	AN OVE				

SHEMA EU-ETS

TRGOVANJE S PRAVICAMI DO EMISIJE TGP (EU-ETS)

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	EU-ETS		
UČINEK V SEKTORJU	industrija, energetika (proizvodnja električne energije iz fosilnih goriv)		
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☐	ETS	☒
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)		
VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski		
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOP, Agencija RS za okolje		
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije	☒	
	zmanjšanje emisij TGP	☒	
	povečanje rabe OVE	☒	
	drugo:	☐	
KRATEK OPIS	<p>Shema za trgovanje z emisijami TGP je instrument EU. Cilj sheme je, da bi države članice izpolnile svojo zavezo zmanjšanja emisij toplogrednih plinov na stroškovno učinkovit način oz. s čim manjšimi stroški za industrijska podjetja, ki spadajo v kategorijo večjih onesnaževalcev oz. imajo v svojem proizvodnem procesu vključene procese, ki potrebujejo dovoljenje za izpust emisij TGP.</p> <p>Gre za implementacijo EU pravnega reda (Direktive 2003/87/EC, 2008/101/EC, 2009/29/EC in izvedbenih aktov 2010/2/EU, 2011/278/EU, 2011/638/EU, 176/2014/EU ter Odločitve (EU) 2015/1814), v Sloveniji v Zakonu o varstvu okolja in izvedbenih aktih.</p>		

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	<p>Direktiva Evropskega sveta 2003/87/ES o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti (revizija 2018/410/ES z dne 8. 4. 2018)</p> <p>Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/331 o določitvi prehodnih pravil za usklajeno brezplačno dodelitev pravic do emisije na ravni Unije (19. 12. 2018)</p>
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	Zakon o varstvu okolja (ZVO-1)
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	/

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2019

POTEK IZVAJANJA	V Sloveniji je na seznam upravljavcev naprav, vključenih v sistem trgovanja z emisijami, uvrščenih 69 podjetij, ki se delijo na velike naprave (46 naprav) in male naprave (23 naprav). Med 46 velikimi napravami je 6 termoelektrom, 1 letalski prevoznik (Adria Airways, od leta 2019 v stečaju),
-----------------	---

35 industrijskih podjetij in 4 proizvajalci toplote, od 23 malih naprav pa je 21 industrijskih podjetij in 5 proizvajalcev toplote. Podjetja so za obdobje 2013–2020 pridobila pravico do brezplačnih emisij (emisijskih kuponov), ki praviloma v zadnjih letih ne pokrijejo zahtev podjetij po kuponih, ki jih morajo predati v register EU za trgovanje z emisijami.

Za obdobje 2021–2030 so upravljavci naprav, vključenih v trgovanje z emisijami, oddali vloge za brezplačno podelitev emisijskih kuponov (do 30. 6. 2019). Brezplačna podelitev pravic do emisijskih kuponov temelji na naslednjih pravilih:

- podeljujejo se na podlagi izmerjene toplote (procesi, ogrevanje), goriva (kjer se ne more izmeriti toplote) ali procesa (npr. zgorevanje karbonatov);
- panoge, ki spadajo pod t.i. sektorje »uhajanja emisij (carbon leakage)«, in procesne emisije so ovrednotene z izhodiščnim faktorjem 1 oz. 0,97;
- panoge, pri katerih ni nevarnosti »uhajanja ogljika (non-carbon leakage)«, imajo izhodiščni faktor 0,3;
- podeljene emisije se letno znižujejo s faktorjem 2,2 %;
- za dodelitev se kot izhodiščno primerjalno gorivo uporablja zemeljski plin, vendar bo komisija v letu 2020 višino faktorja primerjalnega goriva prilagodila glede na podatke iz vlog (predvidoma znižala).

Ministrstvo za okolje in prostor, ki je resorno ministrstvo za trgovanje z emisijami, je po pregledu in obdelavi podatkov podjetij poslalo vloge 30. 9. 2019 na Evropsko komisijo. V vlogi se zahteva dodelitev brezplačnih emisijskih kuponov za obdobje 2021–2025, za obdobje 2026–2030 pa bodo upravljavci zaprosili leta 2023.

Vloge so oddala praktično vsa podjetja, prav tako mala podjetja. V maju 2020 še ni natančnejših podatkov o tem, kakšna bo podelitev brezplačnih emisijskih kuponov za slovenska podjetja.

DOSEŽENI UČINKI

V zadnjih letih je opaziti povečevanje emisij, ki nastajajo zaradi višje gospodarske rasti, podjetja pa manjkajoče kupone kupujejo na trgu. Cene kuponov na trgu so leta 2018 poskočile iz dolgoletne cene 7,8 €/t CO₂ (začetek 2018) na povprečno ceno 24,6 €/t CO₂ v letu 2019, kar za podjetja, ki niso pripravljena na takšna povišanja, predstavlja znatno povišanje stroškov energije in znižanje konkurenčnosti.

V letu 2019 je bilo za sektor ETS poročano o emisiji 6.445.352 t CO₂, od tega v velikih napravah 6.235.595 t CO₂ in v malih 110.366 t CO₂ (Tabela 1; na koncu kataloškega zapisa). V primerjavi s preteklim letom so se emisije znižale za 4,3 %, in sicer največ v sektorju elektroenergetika (5,3 %), razpolovile pa so se tudi emisije v letalskem prometu, ki pa znašajo le 0,7 % vseh emisij. Industrija je ostala na praktično enakih količinah emisij kot v letu 2018. Znižanje emisij lahko v veliki meri pripišemo ceni kuponov, ki je začela naraščati v letu 2018. Emisije v industriji so se v zadnjih letih povečevale, v letu 2019 pa so ostale na ravni iz leta 2018, ker gre prav tako pripisati ceni kuponov, saj je bila v letu 2019 zabeležena gospodarska rast. Slednje tudi pomeni, da je industrija v letu 2019 proizvajala z boljšo emisijsko učinkovitostjo na proizvod.

Za leto 2019 je bilo brezplačno podeljenih 1.826.480 emisijskih kuponov, kar pomeni, da je ob povprečni ceni 24,6 €/t CO₂ vrednost manjkajočih emisijskih kuponov, ki so jih morala slovenska podjetja, vključena v ETS,

kupiti na trgu, znašala preko 100 milijonov evrov, od tega jih je kar 90 % morala zagotoviti elektroenergetika.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2020–2021

PREDVIDENO
IZVAJANJE

Podjetja, ki so vključena v EU-ETS, bodo v letu 2020 končala tretje trgovalno obdobje, zadnje poročilo in zadnja predaja emisijskih kuponov bo opravljena do aprila 2021. V začetku trgovanja so podeljene pravice zadostovale za pokritje vseh emisij, ob koncu obdobja pa se bodo količine že znižale na takšno raven, da morajo praktično vsa podjetja kupone kupovati na trgu, kjer se je njihova cena v letu 2018 dvignila na povprečno ceno 24,6 €/t CO₂ v letu 2019. Kot je opaziti iz podatkov, so povišani stroški za manjkajoče emisijske kupone že povzročili pazljivo ravnanje v podjetjih s procesi, ki so energetsko intenzivni.

V četrtem obdobju (2021–2030) se bodo brezplačno podeljene pravice še naprej zmanjševale, in sicer s stopnjo 2,2 % (v tretjem obdobju 2013–2020 –1,76 %), hkrati pa se bo še dodatno zmanjšalo število sektorjev, za katere obstaja t.i. nevarnost »uhajanja ogljika« (podjetja bi v primeru večjega omejevanja emisij TGP proizvodnjo preselila in bi izpuščala TGP drugje). Podjetja, kjer obstaja nevarnost uhajanja ogljika, bodo upravičena do letne količine nekaj čez 80 % brezplačnih kuponov glede na povprečje 2014–2018, količina pa se bo do leta 2025 znižala na okoli 70 %, do konca leta 2030 pa na okoli 60 %. Podjetja, ki niso izpostavljena uhajanju ogljika, bodo dobila bistveno manj brezplačnih pravic, in sicer bodo upravičena do letne količine okoli 25 % brezplačnih kuponov glede na povprečje 2014–2018, količina pa se bo do leta 2025 znižala na okoli 20 %, do konca leta 2030 pa brezplačnih kuponov ne bo več.

PREDVIDENI UČINKI

Podjetja iz sektorja EU-ETS naj bi do leta 2020 svoje emisije znižala za 20 % glede na izhodiščno leto 2005, kar pa bo za Slovenijo, če se bo nadaljevala takšna gospodarska rast kot v preteklih letih, težko izvedljivo. Slovenija svojega natančnega cilja za znižanje emisij TGP v EU-ETS sektorju do leta 2020 nima določenega, prav tako pa ni pravega dialoga med akterji (okoljsko, gospodarsko in finančno ministrstvo ter upravljavci), v okviru katerega bi lahko natančneje ovrednotili možnosti za zmanjšanje emisij v sektorju EU-ETS. V letu 2019 so bile pripravljene konkretne številke za doseganje podnebnih ciljev do leta 2030 in za ETS sektor je načrtovano enako znižanje, kot je predvideno na ravni EU, torej 43 % glede na leto 2005.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Trgovanje z emisijami ima lahko velik vpliv na strateške odločitve in tudi konkurenčnost slovenske energetsko intenzivne industrije, za bi bilo potrebno ta segment obravnavati v povezovanju okoljske in gospodarske politike. **Podjetja bodo morala v prihodnjem EU-ETS obdobju bistveno znižati emisije, pri čemer resorna ministrstva (okolje, gospodarstvo, infrastruktura in finance) ne vodijo aktivnega in koordiniranega dialoga glede zniževanja emisij, predvsem s stališča ekonomike ukrepov.**

VIRI PODATKOV

- Trgovanje s pravicami do emisije, spletna stran <https://www.gov.si/teme/trgovanje-s-pravicami-do-emisije/>
- Porocilo-o-izpolnitvi-obveznosti-za-leto-2019 (enako za leti 2017 in 2018), <https://www.gov.si/teme/trgovanje-s-pravicami-do-emisije/>

- Porocilo-o-izpolnitvi-obveznosti-za-leto-2019-letalstvo (enako za leti 2017 in 2018), <https://www.gov.si/teme/trgovanje-s-pravicami-do-emisije/>
- Porocilo-o-emisijah-malih-naprav-za-leto-2019 (enako za leti 2017 in 2018), <https://www.gov.si/teme/trgovanje-s-pravicami-do-emisije/>
- Direktiva Evropskega sveta 2003/87/ES o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti (revizija 2018/410/ES z dne 8. 4. 2018)
- Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/331 o določitvi prehodnih pravil za usklajeno brezplačno dodelitev pravic do emisije na ravni Unije (19. 12. 2018)

DATUM PRIPRAVE

27. maj 2020

Tabela 1: Letne emisije TGP iz sektorja ETS v letih 2018 in 2019

Zavezanci	2018				2019			
	Podeljeno (t CO ₂)	Dejansko (t CO ₂)	Razlika 2018-2017 (t CO ₂)	Razlika 2018-2017 (%)	Podeljeno (t CO ₂)	Dejansko (t CO ₂)	Razlika 2019-2018 (t CO ₂)	Razlika 2019-2018 (%)
Velike naprave	1.737.666	6.491.912	- 78.114	- 1,2 %	1.677.223	6.253.595	- 238.317	- 3,7 %
Elektroenergetika	172.645	4.564.514	- 174.863	- 3,7 %	145.337	4.321.249	- 243.265	-5,3 %
Industrija	1.565.021	1.927.398	96.749	5,3 %	1.531.886	1.932.346	4.948	0,3 %
Male naprave	115.250	145.213	12.708	9,6 %	110.366	143.537	- 1.676	- 1,2 %
Letalski prevozniki	38.891	97.383	- 6.375	- 6,1 %	38.891	48.220	- 49.163	- 50,5 %
Skupaj	1.891.807	6.734.508	- 71.781	- 1,1 %	1.826.480	6.445.352	- 289.156	- 4,3 %

SPODBUJANJE PROIZVODNJE ELEKTRIČNE ENERGIJE IZ OVE

SHEMA PODPOR ZA SPODBUJANJE PROIZVODNJE ELEKTRIČNE ENERGIJE IZ OVE IN V SOPROIZVODNJI TOPLOTE IN ELEKTRIČNE ENERGIJE (SPTE) Z VISOKIM IZKORISTKOM

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: OS-5, OI-3 AN URE: V.3 AN OVE: 1
UČINEK V SEKTORJU	večsektorski
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒ ETS ☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)
VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski (finančne spodbude) in podperne aktivnosti
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MzI, Agencija za energijo, Center za podpore – Borzen
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☒ drugo: prihranek primarne energije ☒
KRATEK OPIS	Obratovalne podpore v shemi (v obliki premije ali fiksne cene) so namenjene spodbujanju proizvodnje električne energije iz OVE in v soproizvodnji toplote in električne energije (SPTE) z visokim izkoristkom v vseh sektorjih in sicer v napravah SPTE, manjših od 20 MW, ali elektrarnah na OVE manjših od 10 MW, z izjemo vetrnih polj, ki morajo biti manjša od 50 MW. Pretežni del učinkov sheme je dosežen v sektorju EU-ETS, za sektor ESD je zlasti relevantno spodbujanje oskrbe s toploto v SPTE, vključno z napravami SPTE na OVE. Glej tudi Zvezek 7: <i>Emisije TGP in sektor EU-ETS.</i>

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	<p>Energetski zakon (EZ-1) :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uredba o podporah elektriki, proizvedeni iz obnovljivih virov energije in v soproizvodnji toplote in elektrike z visokim izkoristkom • Uredba o zagotavljanju prihrankov energije • Uredba o izdaji deklaracij za proizvodne naprave in potrdil o izvoru električne energije • Uredba o obveznih meritvah na proizvodnih napravah, ki prejemajo za proizvedeno električno energijo potrdila o izvoru in podpore

<p>NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uredba o določanju količine električne energije, ki je proizvedena v sproizvodnji toplote in električne energije z visokim izkoristkom ter določanju izkoristka pretvorbe biomase • Uredba o načinu določanja in obračunavanja prispevkov za zagotavljanje podpor proizvodnji električne energije v sproizvodnji z visokim izkoristkom in iz obnovljivih virov energije • Uredba o podelitvi koncesije in načinu izvajanja gospodarske javne službe dejavnost operaterja trga z elektriko • Uredba o pravilih za pripravo napovedi položaja proizvodnih naprav na obnovljive vire energije in s sproizvodnjo z visokim izkoristkom na trgu z električno energijo • Uredba o zagotavljanju prihrankov energije pri končnih odjemalcih <p>Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP)</p> <p>Akcijski načrt za energetska učinkovitost za obdobje 2017–2020 (AN URE)</p> <p>Akcijski načrt za obnovljive vire energije za obdobje 2010–2020 (AN-OVE)</p> <p>Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), za obdobje 2021–2030</p>
-------------------------------------	--

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2019

<p>POTEK IZVAJANJA</p>	<p>Prenovljena shema, skladna z EZ-1 iz leta 2014, ki je shemo z namenom obvladovanja stroškov za podpore zelo spremenil, je v veljavi od leta 2016. Vstopi v shemo so regulirani s kvotami v okviru javnih pozivov in izbrani po kriteriju najnižje cene. Cilji sheme so skladno z EZ-1 opredeljeni v AN OVE. Prvi razpis za vstop novih naprav v prenovljeno podporno shemo v vrednosti 10 milijonov evrov je bil objavljen decembra leta 2016, sledili pa jih je še pet, in sicer septembra 2017, februarja 2018 in decembra 2018 ter junija in decembra 2019, vsak od njih ravno tako v vrednosti 10 milijonov evrov. Leta 2019 so se pogoji za prijavo projektov na javne pozive zaostriili z zahtevo po predložitvi gradbenega dovoljenja že ob sami prijavi na javni poziv, in sicer za tiste elektrarne, katerih gradnja je z njim pogojena. To je tudi eden glavnih razlogov za upad števila prijavljenih in tudi izbranih projektov. Tako je bilo na javnem pozivu iz junija 2019 izbranih le 19 projektov s skupno nazivno električno močjo 26,7 MW. Na decembra 2019 objavljenem javnem pozivu, ki se je zaključil v letu 2020, pa je bilo izbranih 32 projektov s skupno nazivno električno močjo 13 MW. Potem, ko leta 2016 zaradi prehoda na novo shemo v shemo ni vstopila nobena nova proizvodna naprava, je leta 2017 v shemo vstopilo 6 novih naprav s skupno močjo 12,9 MW, leta 2018 12 novih naprav s skupno močjo 3,9 MW, leta 2019 pa je bilo izvedenih 17 projektov. Zaenkrat ni v shemo vstopila še nobena vetrna elektrarna.</p>
<p>DOSEŽENI UČINKI</p>	<p>Leta 2019 so naprave, vključene v shemo, proizvedle 947,5 GWh električne energije ali 1 % več kot leto prej. Glede na leto prej se je zmanjšal znesek izplačil v okviru sheme, in sicer za 9 % na 123 milijonov evrov. K manjšemu</p>

obsegu podpor je pripomogla predvsem višja referenčna tržna cena električne energije, ki je posledično znižala vrednost obratovalne podpore, ki je določena kot razlika med referenčnimi stroški oziroma proizvodno ceno elektrike ter referenčno tržno ceno. Ob koncu leta 2019 je bilo v shemo vključenih 3.858 enot, leto prej 3.859, s skupno nazivno močjo 417 MW. K prihranku primarne energije prispevajo tako enote SPTE, ki povečujejo učinkovitost izrabe energije pri proizvodnji električne energije, kot tudi sončne in vetrne elektrarne ter hidroelektrarne, ki nadomeščajo proizvodnjo električne energije iz fosilnih virov. Prihranek primarne energije, dosežen leta 2018, je bil malenkostno višji kot leto prej in je znašal 568 GWh. Ocena za leto 2019 še ni bila narejena.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2020–2021

PREDVIDENO IZVAJANJE

Postopki za vstop v podporno shemo bodo izpeljani tudi v letu 2020. Delovanje trenutno veljavne sheme je podaljšano do 31. 12. 2025.

V okviru *Celovitega nacionalnega energetskega in podnebnega načrta Republike Slovenije (NEPN)* sta v obdobju 2020–2021 predvidena nadgradnja in izboljšanje izvajanja instrumenta, ki vključujeta izboljšanje izvedljivosti prijavljenih projektov in odpravo ovir za realizacijo izbranih projektov, izboljšanje informiranosti in promocijo sheme po ciljnih skupinah ter podporo investitorjem pri prijavi in dopolnitev pravil pri razpisih za konkurenčen vstop naprav SPTE na lesno biomaso.

Za obdobje 2021–2023 je v *NEPN* načrtovana priprava nove podporne sheme, ki vključuje celovito prenovo sheme in uvedbo novih oblik spodbud za povečanje učinkov sheme in prednostno usmerjanje spodbud v enote OVE, uvedbo poenostavljenih postopkov za manjše proizvodne naprav, prehod na investicijske nepovratne spodbude za tehnologije, ki so blizu konkurenčnosti na ravni cen končnih odjemalcev, vpeljavajo koncesijske sheme za revitalizacijo degradiranih površin in njihovo uporabo za energetske namene, zagotovitev večje stabilnosti in predvidljivosti delovanja ter ustrezno upravljanje sheme in sodelovanje med vsemi vključenimi institucijami ter nadgradnjo sheme na način, da bo omogočala nakup statističnih prenosov OVE iz drugih držav članic EU oziroma vplačila v mehanizmu Unije za financiranje energije iz obnovljivih virov za potrebe doseganja nacionalnih obveznosti deleža OVE.

PREDVIDENI UČINKI

Ob boljši realizaciji izbranih projektov bo zagotovljen večji prihranek primarne energije in nadaljnje povečevanje prihranka emisij TGP.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Učinki nove podporne sheme se kažejo kot nezadostni, posebej je problematična minimalna realizacija novih proizvodnih naprav ter, tudi z vidika doseganja nacionalnega cilja OVE, zmanjševanje obsega proizvodnje električne energije iz OVE. Bistvenega pomena je zato, da se čimprej začne z izvajanjem nadgradnje instrumenta v skladu s smernicami iz *NEPN*, čimprej pa je treba začeti tudi s pripravo nove podporne sheme in tako zagotoviti kvalitetno in stabilno podporno okolje za proizvodnjo električne energije iz OVE in v SPTE z visokim izkoristkom do leta 2030.

VIRI PODATKOV

- Borzen, Center za podpore, poročila (<https://www.borzen.si/si/Domov/menu2/Center-za-podpore-proizvodnji-zelene-energije/Poro%C4%8Dila-in-podatki/Poro%C4%8Dila>)

-
- Agencija za energijo, javni pozivi za vstop v shemo in ostali dokumenti (<https://www.agen-rs.si/obnovljivi-viri-energije>)
  - Poročilo o doseganju nacionalnih ciljev na področju OVE in SPTE za obdobje 2017–2018, Agencija za energijo, IJS-CEU, november 2019 (<https://www.agen-rs.si/web/portal/izvajalci/ove-ure/obnovljivi-viri-in-soproizvodnja/porocilo-o-doseganju-nacionalnih-ciljev-na-podrocju-ove-in-spte>)
  - Celoviti nacionalni energetske in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), Vlada RS, februar 2020 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf)

DATUM PRIPRAVE

18. april 2020

INVESTICIJSKE SPODBUDE ZA SPODBUJANJE PROIZVODNJE ELEKTRIČNE ENERGIJE IZ OVE

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP EKP: prednostna os 4, prednostna naložba 4.1 pAN OVE: 4	
UČINEK V SEKTORJU	oskrba z energijo	
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☐	ETS ☒
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)	
VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski (finančne spodbude)	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	Mzl, SVRK, Eko sklad, MOP	
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije	☐
	zmanjšanje emisij TGP	☒
	povečanje rabe OVE	☒
	drugo:	☐
KRATEK OPIS	V okviru OP EKP, prednostne osi 4 – <i>Trajnostna raba in proizvodnja energije in pametna omrežja</i> , prednostna naložba 4.1 – <i>Spodbujanje proizvodnje in distribucije energije, ki izvira iz obnovljivih energije</i> , so predvidene subvencije za izgradnjo novih manjših objektov za proizvodnjo električne energije iz OVE (energija vetra, sončna energija, biomasa in male HE do 10 MW moči). Za obdobje do leta 2020 je v ta namen načrtovanih 8,2 milijonov evrov podpor. Pričakuje se izgradnja novih zmogljivosti v obsegu do 50 MW instalirane moči.	

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	/
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 (OP EKP) Posodobitev akcijskega načrta za obnovljive vire energije za obdobje 2010–2020 (pAN OVE) – osnutek Celoviti nacionalni energetske in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), za obdobje 2021–2030

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2019

POTEK IZVAJANJA	Konec marca 2019 je bil v okviru OP EKP preko Mzl objavljen javni razpis za sofinanciranje nakupa in postavitve naprav za proizvodnjo električne energije z izrabo sončne energije za obdobje 2019–2022 (SE OVE 2019). Višina nepovratnih sredstev, ki je na razpolago za sofinanciranje operacij po tem javnem razpisu, znaša 10 milijonov evrov. Sredstva za finančne spodbude v celoti prispeva Kohezijski sklad. Leta 2019 so bila izvedena tri odpiranja vlog, in sicer aprila, julija in oktobra. V okviru prvega odpiranja je sredstva prejelo
-----------------	---

9, v okviru drugega 10 in v okviru tretjega odpiranja 5 projektov. Eden od upravičencev je od izvedbe projekta odstopil že kmalu po izdaji sklepa, preostalim projektom s predvideno skupno instalirano električno močjo 7,13 MW pa je bilo skupaj dodeljenih 1,2 milijona evrov nepovratnih sredstev. V letu 2019 ni bil zaključen še noben projekt.

DOSEŽENI UČINKI   Leta 2019 ni bilo doseženih nobenih učinkov.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2020–2021

PREDVIDENO IZVAJANJE   V okviru razpisa za sofinanciranje nakupa in postavitve naprav za proizvodnjo električne energije z izrabo sončne energije v okviru OP EKP so za leto 2020 predvidena 3 odpiranja. Prvo odpiranje je bilo 28. 2. 2020, sledili bosta še odpiranja 26. 6. in 25. 9. 2020, ko se bo razpis, če nepovratna sredstva ne bodo porabljena že prej, zaprl. Glede na informacije portala EU-skladi za leto 2020 v tem okviru ni napovedanih novih razpisov.

V Celovitem nacionalnem energetske in podnebne načrtu Republike Slovenije (NEPN) je predvideno nadaljevanje izvajanja instrumenta tudi v naslednjem finančnem obdobju, pri čemer so predvideni pospeševanje investicij v obetavne in tržno še ne ekonomične projekte na področju izrabe OVE (vetrna, sončna, geotermalna energija itd.) v podjetjih, spodbujanje potrebnih raziskav in inovacij ter ozaveščanje javnosti o pomenu prehoda na OVE.

PREDVIDENI UČINKI   V skladu z OP EKP naj bi bilo do leta 2023 zaradi naložb v nove naprave za proizvodnjo električne energije (ta instrument) in toplote (instrument *Spodbujanje razvoja sistemov daljinskega ogrevanja na OVE v okviru OP EKP, Zvezek 5, poglavje Energetika neETS*) iz OVE doseženo skupno zmanjšanje emisij TGP za 41,6 kt CO₂ ekv.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Cilj iz OP EKP, 50 MW instalirane moči do leta 2023, je še zelo oddaljen, zato je treba izvajanje instrumenta čim prej pospešiti. Instrument je treba nadgraditi v skladu s smernicami iz *NEPN*.

VIRI PODATKOV

- Poročilo o izvajanju Evropske kohezijske politike 2014–2020 za obdobje od januarja 2014 do konca decembra 2019, SVRK, januar 2020
- Portal EU-skladi (<http://www.eu-skladi.si/>)
- MzI, Portal energetika, Javne objave (<http://www.energetika-portal.si/javne-objave/>)
- Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), Vlada RS, februar 2020 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf)

DATUM PRIPRAVE

29. maj 2020

SAMOOSKRBA Z ELEKTRIČNO ENERGIJO IZ OVE

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	pAN OVE: 3
UČINEK V SEKTORJU	oskrba z energijo
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☐ ETS ☒
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)
VRSTA INSTRUMENTA	sklop instrumentov (predpis, finančne spodbude)
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	Mzl, elektrodistribucijska podjetja, Eko sklad, MOP
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☐ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☒ drugo: ☐
KRATEK OPIS	<p><i>Z Uredbo o samooskrbi z električno energijo iz obnovljivih virov energije</i> je uvedena možnost samooskrbe z električno energijo iz OVE za celotno ali delno pokrivanje lastnega odjema električne energije. Priključna moč naprave za samooskrbo (v kW) ne sme presegati 0,8-kratnika priključne moči odjema merilnega mesta, če pa gre za napravo za skupnostno samooskrbo, ta ne sme presegati 0,8-kratnika vsote priključnih moči odjema merilnih mest, vključenih v posamezno skupnostno samooskrbo.</p>

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	Uredba o samooskrbi z električno energijo iz obnovljivih virov energije (Ur. l., št. 17/19)
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Posodobitev akcijskega načrta za obnovljive vire energije za obdobje 2010-2020 (pAN OVE) – osnutek Celoviti nacionalni energetske in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), za obdobje 2021–2030

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2019

POTEK IZVAJANJA	<p>Ukrep se je začel izvajati leta 2017. Marca leta 2019 je bila uredba, ki ureja to področje, prenovljena. Dosedanja enotna omejitev moči naprav (11 kVa) je bila spremenjena in je sedaj določena glede na priključno moč odjema merilnega mesta oz. glede na največjo nazivno moč, ki je trenutno lahko oddana v omrežje. Največja skupna moč naprav za samooskrbo, predvidenih za priključitev v posameznem koledarskem letu, sedaj ni več omejena.</p> <p>Eko sklad je začel nepovratne finančne spodbude občanom za naprave za samooskrbo z električno energijo dodeljevati leta 2017 (49SUB-SO0B17). Leta 2018 so bila za ta ukrep sredstva prvič namenjena tudi podjetjem, in sicer v okviru poziva za finančne spodbude podjetjem za nove naložbe v učinkovito rabo in obnovljive vire energije (51FS-PO18). Leta 2019 je bil</p>
-----------------	--

objavljen nov poziv, po katerem so do nepovratnih sredstev upravičeni tako občani kot tudi pravne osebe (71SUB-SO19). Razpisanih je 3 milijone evrov nepovratnih sredstev.

Leta 2019 je Eko sklad za 1.638 naložb občanov za vgradnjo naprav za samooskrbo z električno energijo namenil 2,9 milijona evrov nepovratnih sredstev, za 24 naložb pravnih oseb pa je izplačal nekaj manj kot 60.000 evrov spodbud. Skupno je bilo podprtih za 21,3 milijonov evrov naložb.

DOSEŽENI UČINKI

Z vgradnjo naprav za samooskrbo z električno energijo, ki so bile podprte z nepovratnimi sredstvi Eko sklada pri občanah in pravnih osebah, je bilo leta 2019 doseženo:

- zmanjšanje rabe energije: 16,3 GWh/leto
- povečanje proizvodnje energija iz OVE: 18,2 GWh/leto
- zmanjšanje emisije CO₂: 8,9 kt/leto

Učinki so bili izračunani v skladu s *Pravilnikom o metodah za določanje prihrankov energije (Ur. l. RS, št. 67/15 in 14/17)*.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2020–2021

PREDVIDENO IZVAJANJE

Predvideno je nadaljevanje izvajanja instrumenta. V skladu s poslovnim in finančnim načrtom Eko sklada za leto 2020 je načrtovano, da bo za nadaljnje spodbujanje samooskrbe tudi leta 2020 na voljo 3 milijone evrov sredstev. Načrtovani znesek bo predvidoma predstavljal povišanje razpisanega zneska v okviru javnega poziva iz leta 2019, ki se z enakimi razpisnimi pogoji in kriteriji nadaljuje v letu 2020.

V Celovitem nacionalnem energetske in podnebnem načrtu Republike Slovenije (NEPN) sta načrtovana nadaljevanje in nadgradnja instrumenta, ki vključuje odpravo administrativnih ovir (poenostavitev in pospešitev pridobivanja soglasij itd. ob upoštevanju energetske, okoljske in davčne zakonodaje ter tehničnih predpisov in smernic), uskladitev instrumenta z EU zakonodajo (stroški in koristi uporabe omrežij, prilagajanje proizvodnje in odjema oziroma skupnostne rabe ali dušenja presežkov itd.) in zagotovitev fiskalnih spodbud v obliki olajšav za izvedbo naložb v samooskrbo in oskrbo iz OVE.

PREDVIDENI UČINKI

Predvideni učinki niso ovrednoteni.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Priporočamo čim prejšnje izvajanje instrumenta v skladu s smernicami iz *NEPN*.

VIRI PODATKOV

- Eko sklad, osnutek Letnega poročila Eko sklada za leto 2019, februar 2020
- Eko sklad, Poslovni in finančni načrt Eko sklada za leto 2020, januar 2020 (<https://ekosklad.si/informacije/o-skladu/poslovni-nacrt/poslovni-in-financni-nacrt-za-leto-2020>)
- MzI, Portal energetika, Javne objave (<http://www.energetika-portal.si/javne-objave/>)
- Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), Vlada RS, februar 2020 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf)

DATUM PRIPRAVE

---

23. maj 2020

SPodbujanJE Izgradnje VelIKIH Hidroelektrarn (HE)

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	AN OVE	
UČINEK V SEKTORJU	oskrba z energijo	
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☐	ETS ☒
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)	
VRSTA INSTRUMENTA	sklop instrumentov (načrtovanje, financiranje)	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	Mzl, MOP	
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☐ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☒ drugo: zmanjšanje emisij onesnaževal zraka ☒	
KRATEK OPIS	Ukrep vključuje: podpis in izvajanje koncesijske pogodbe za izgradnjo HE; izpeljavo postopkov umeščanja v prostor za izgradnjo HE; zagotavljanje korporativnih, finančnih in kadrovskih pogojev za izvedbo projektov, aktivno spremljanje izvajanja projektov.	

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	Zakon o pogojih koncesije za izkoriščanje energetskega potenciala Spodnje Save (ZPKEPS-1)
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Akcijski načrt za obnovljive vire energije za obdobje 2010–2020 (AN OVE) Celoviti nacionalni energetske in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), za obdobje 2021–2030

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2019

POTEK IZVAJANJA	<p>Teče postopek priprave DPN za HE Suhadol, HE Trbovlje in HE Renke na srednji Savi, v letu 2019 s tem v zvezi ni bilo aktivnosti.</p> <p>MOP je pripravil <i>Uredbo o prenehanju veljavnosti Uredbe o koncesiji za rabo vode za proizvodnjo električne energije na delu vodnega telesa reke Mure od Sladkega Vrha do Veržeja</i>.</p> <p>S sklepom vlade z dne 30. maja 2019 je bil ustavljen postopek priprave DPN za območje Hrastje–Mota na reki Muri.</p>
DOSEŽENI UČINKI	V letu 2019 ni bilo učinkov.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2020–2021

PREDVIDENO IZVAJANJE	V letu 2020 je bil sprejet <i>Celoviti nacionalni energetske in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN)</i> , s katerim je bil sprejeta odločitev o nadaljnjem spodbujanju izgradnje velikih HE, in sicer so predvideni naslednji ukrepi: proaktivna vloga države pri umeščanju objektov v prostor in načrtovanju HE
----------------------	--

v okviru načrtov upravljanja voda in drugih, spremembe zakonodaje v zvezi s tem, priprava predpisov za prevlado javne koristi skladno z evropsko zakonodajo, zgodnje vključevanje javnosti v pripravo projektov idr.

V pripravi je *Strategija prostorskega razvoja Slovenije 2050*, ki podrobneje opredeljuje območja izkoriščanja hidroenergije.

Načrtovan je podpis koncesijske pogodbe za izgradnjo HE na srednji Savi.

V pripravi je izgradnja HE Mokrice, sprejet je bil DPN, rok zaključka projekta je določen v ZPKEPS-1 do leta 2022. V teku je ponovni postopek za pridobitev okoljevarstvenega soglasja. Presoja vplivov na okolje, ki se dela na podrobnejši ravni, bo pokazala ali in pod kakšnimi pogoji je projekt sprejemljiv. Gre za postopke pridobivanja okoljevarstvenega soglasja na območju Natura 2000, ki jih zahteva habitatna direktiva.

PREDVIDENI UČINKI V letih 2020 do 2021 ni pričakovanih učinkov na zmanjšanje emisij TGP.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Potrebno je izvajanje ukrepov, skladno z *NEPN*, vključno s sprejemom vseh potrebnih pravnih podlag za izpeljavo postopkov prevlade javnega interesa, skladnih z zahtevami pravnega reda EU.

VIRI PODATKOV

- Osnutek prenove Akcijskega načrta za obnovljive vire energije za obdobje 2010–2020 (AN OVE) iz leta 2017; (http://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/an_ove/posodobitev_2017/an_ove_2010-2020_posod-2017.pdf)
- Poslovni informator Republike Slovenije (PIRS)
- Ministrstvo za okolje in prostor
- Celoviti nacionalni energetske in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), Vlada RS, februar 2020 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf)
- Okoljsko poročilo: Tehnična podpora za celovito presojo vplivov na okolje za Celoviti nacionalni energetske in podnebni načrt Republike Slovenije, razpis SRSS/C2019/048; Elektroinštitut Milan Vidmar, ZaVita, d. o. o., STRITIH, d. o. o., študija: 219240-2-3-S, Ljubljana, januar 2020 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/cpvo/op_nepn_2020_final_jan-2020.pdf)
- Osnutek Strategije prostorskega razvoja Slovenije 2050, gradivo za javno razpravo 15. 1. – 15. 3. 2020 (https://www.gov.si/assets/ministrstva/MOP/Dokumenti/Prostorski-razvoj/SPRS/SPRS-2050_gradivo-za-javno-razpravo.pdf)

DATUM PRIPRAVE

15. maj 2020

ZMANJŠANJE EMISIJ V VELIKIH KURILNIH NAPRAVAH

IZVAJANJE DIREKTIVE 2010/75/ES V SLOVENIJI

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	ni oznake
UČINEK V SEKTORJU	večsektorski
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒ ETS ☒
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)
VRSTA INSTRUMENTA	predpisi
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOP
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☐ zmanjšanje emisij TGP ☐ povečanje rabe OVE ☐ drugo: <u>zmanjšanje emisij onesnaževal</u> <u>zraka in drugih vplivov na okolje</u> ☒
KRATEK OPIS	<p>Izvajanje Direktive o industrijskih emisijah (2010/75/EU). Cilj direktive je uveljavljanje najboljših razpoložljivih tehnologij (BAT) preko okoljskih dovoljenj za naprave in njihovega nadzora. S tem usmerja izbiro novih naprav in spodbuja zamenjavo obstoječih naprav tako, da morajo naprave ustrezati pogojem in določilom iz direktive oz. standardom iz referenčnih dokumentov (BREF). Direktiva določa tudi mejne emisijske vrednosti za velike kurilne naprave. Direktiva je bila v slovenski pravni red prenesena z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu okolja (ZVO-1F) (92/13) ter z uredbo o mejnih vrednostih emisije snovi v zrak iz velikih kurilnih naprav. Direktiva vpliva na več sektorjev od oskrbe z energijo, industrije do kmetijstva in odpadkov. Direktiva za velike kurilne naprave omogoča izjeme pri doseganju mejnih vrednosti emisij onesnaževal za naprave, ki so navedene v prehodnem nacionalnem načrtu. Prehodni načrt je bil pripravljen za obdobje 2016–2020 (PNN RS) in predpisuje kvote za naprave TE TOL, TET in Vipap.</p>

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	Direktiva o industrijskih emisijah (2010/75/EU) (IED direktiva)
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	Zakon o varstvu okolja (ZVO-1F) (92/13), Uredba o mejnih vrednostih emisije snovi v zrak iz velikih kurilnih naprav (Ur. l. RS št. 103/15) Uredba o mejnih vrednostih emisije snovi v zrak iz velikih kurilnih naprav (Uradni list RS, št. 103/15) (Uredba VKN)
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP)

Akcijski načrt za energetska učinkovitost za obdobje 2017–2020 (AN URE)

Operativni program za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 (OP EKP)

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2019

POTEK IZVAJANJA Enota TE TOL je morala v letu 2019 omejiti delovanje. Dosegla je predpisane kvote skladno s PNN RS. Sistem za zmanjševanje emisij NO_x – DENOX SNCR na kotlu 3 je bil prigraden leta 2019. Sistem trenutno še ni v fazi obratovanja, ampak v fazi vročih testiranj oziroma vzpostavitve optimalnega obratovanja.

DOSEŽENI UČINKI Spremljanje učinkov ni predvideno.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2020–2021

PREDVIDENO IZVAJANJE S postavljenim sistemom DENOX SNCR bodo dosežene mejne vrednosti emisij snovi v zrak, ki so določene v *IED direktivi* oziroma *Uredbi VKN*, po letu 2021 (avgust) pa tudi mejne vrednosti po BAT zaključkih. Ob koncu leta 2021 je predviden začetek obratovanja plinsko parne enote (PPE-TOL) in prenehanje obratovanja kotla 2.

PREDVIDENI UČINKI Spremljanje učinkov ni predvideno.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Ni posebnih priporočil.

VIRI PODATKOV

- Uredba o emisijah snovi v zrak iz velikih kurilnih naprav (Ur. l. RS, št. 103/15)
- Prehodni nacionalni načrt za velike kurilne naprave za obdobje 2016-2020 (35400 -10/2015/5)
- TE TOL

DATUM PRIPRAVE

9. april 2020

TEHNOLOŠKA MODERNIZACIJA TERMOENERGETSKIH OBJEKTOV

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	/	
UČINEK V SEKTORJU	oskrba z energijo	
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☐	ETS ☒
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)	
VRSTA INSTRUMENTA	načrtovanje	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	Vlada RS	
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije	☒
	zmanjšanje emisij TGP	☒
	povečanje rabe OVE	☐
	drugo:	☐
KRATEK OPIS	<p>Postopno zmanjšanje emisij TGP v Termoelektrarni Šoštanj je opredeljeno v Pogodbi o ureditvi razmerij med Vlado RS in TEŠ iz leta 2012, ki določa zgornjo mejo letnih emisij CO₂ iz obstoječih blokov in bloka 6 za obdobje od leta 2016 do leta 2054.</p> <p>Obratovanje obstoječih naprav v obdobju 2016–2020 omejuje Prehodni nacionalni načrt za velike kurilne naprave za obdobje 2016–2020.</p>	

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	Direktiva 2010/75/EU o industrijskih emisijah (celovito preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja)
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	Pogodba o ureditvi razmerij med Vlado RS in TEŠ, 2012
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Prehodni nacionalni načrt za velike kurilne naprave za obdobje 2016–2020 Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), za obdobje 2021–2030

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2019

POTEK IZVAJANJA	<p>Projekt izgradnje plinsko-parne enote v <i>TE TOL Ljubljana</i> je v teku. Podpisana je bila pogodba o dobavi glavne tehnološke opreme. Zaključek projekta je predviden v letu 2022.</p> <p>V <i>TE Brestanica</i> je v teku postavitvev plinskega agregata PB7 moči 53 MW, ki bo nadomestil bloke PB1-3 iz leta 1974. Zaključek projekta je predviden v letu 2020. Naprave so namenjene zagotavljanju rezervnih zmogljivosti – napajanju nujne lastne rabe <i>Nuklearne elektrarne Krško</i> v primeru havarij oziroma razpada elektroenergetskega sistema Slovenije in rezervni moči za izvajanje terciarne regulacije.</p>
DOSEŽENI UČINKI	Učinki na zmanjšanje emisij TGP niso ocenjeni.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2020–2021

PREDVIDENO IZVAJANJE Nadaljeval se bo projekt izgradnje plinsko-parne enote v TE TOL Ljubljana. Predviden je zaključek projekta sedmega bloka v TE Brestanica.

Skladno Celovitim nacionalnim energetske in podnebni načrtom Republike Slovenije (NEPN) bo do konca leta 2021 pripravljena strategija za opuščanje rabe premoga in prestrukturiranje premogovnih regij v skladu z načeli pravičnega prehoda, vključno s časovnim načrtom za pravični načrt predčasnega zapiranja Premogovnika Velenje (PV) in opustitve rabe premoga v TEŠ.

PREDVIDENI UČINKI Učinki na zmanjšanje emisij TGP niso ocenjeni.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Ni posebnih priporočil.

VIRI PODATKOV

- Informacije podjetij
- Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), Vlada RS, februar 2020 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf)

DATUM PRIPRAVE

1. junij 2020

SPODBUJANJE SISTEMOV DALJINSKEGA OGREVANJA

UČINKOVITI SISTEMI DALJINSKEGA OGREVANJA - OBVEZNI DELEŽ OVE, SPTE IN ODVEČNE TOPLOTE V SISTEMIH DALJINSKEGA OGREVANJA

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	AN OVE: 26		
UČINEK V SEKTORJU	energetika neETS		
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒	ETS	☒
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)		
VRSTA INSTRUMENTA	predpisi		
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	Mzi DE, Agencija za energijo		
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije	☒	
	zmanjšanje emisij TGP	☒	
	povečanje rabe OVE	☒	
	drugo: _____	☐	
KRATEK OPIS	Obvezni deleži toplote iz OVE, SPTE in odvečne toplote, ki jih morajo dosegati vsi sistemi daljinskega ogrevanja (DO), so določeni v 322. členu EZ-1. Distributerji morajo zagotoviti, da je na letni ravni zagotovljena toplota iz vsaj enega od naslednjih virov: (i) vsaj 50 % toplote proizvedene iz obnovljivih virov energije (OVE), (ii) vsaj 50 % odvečne toplote, (iii) vsaj 75 % toplote iz soproizvodnje toplote in električne energije z visokim izkoristkom (SPTE) ali (iv) vsaj 50 % kombinacije toplote iz prvih treh alinej. Rok za izvedbo ukrepa je 31. december 2020.		

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	Energetski zakon (EZ-1), Ur. l. RS, št. 17/14 , 81/15 – EZ-1A, 43/19 – EZ-1B in 60/19 – uradno prečiščeno besedilo
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Akcijski načrt za obnovljive vire energije za obdobje 2010-2020 (AN OVE) Celoviti nacionalni energetske in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), za obdobje 2021–2030

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2019

POTEK IZVAJANJA	<p>S spremembo Energetskega zakona (EZ-1) je leta 2019 prišlo do znižanja zahtev za učinkovite sisteme daljinskega ogrevanja (DO). Namesto vsaj 75 % kombinacije toplote iz OVE, SPTE in/ali odvečne toplote, je treba sedaj zagotoviti vsaj 50 % kombinacije toplote iz najmanj dveh izmed prej naštetih treh virov.</p> <p>Agencija za energijo je za leto 2018 z vidika energetske učinkovitosti še v skladu s prvotnimi zahtevami 322. člena EZ-1 analizirala 90 sistemov DO. Energetsko učinkovitih je bilo 52 sistemov DO oz. 58 % vseh, kar je 3</p>
-----------------	---

odstotne točke manj kot leto prej. Za leto 2019 je Agencija sisteme analizirala že v skladu z znižanimi kriteriji, uvedenimi s spremembo EZ-1. Od 99 analiziranih sistemov DO, jih je bilo energetske učinkovitih 67 ali 68 %. Po kriteriju vsaj 50 % toplote, proizvedene posredno ali neposredno iz OVE, je bilo energetske učinkovitih 51 sistemov, po kriteriju vsaj 50 % odvečne toplote ni bil energetske učinkovit noben sistem, po kriteriju vsaj 75 % toplote iz soproizvodnje je bilo energetske učinkovitih 15 sistemov in po kriteriju vsaj 50 % kombinacije toplote iz najmanj dveh virov iz prejšnjih možnosti je bilo energetske učinkovitih 9 sistemov¹.

DOSEŽENI UČINKI Spremljanje učinkov ni predvideno.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2020–2021

PREDVIDENO IZVAJANJE V skladu s *Celovitim nacionalnim energetske in podnebim načrtom Republike Slovenije (NEPN)* je načrtovano, da se bo leta 2021 za sisteme daljinskega ogrevanja oblikovalo zavezujoče cilje do leta 2030. V skladu s 24. členom Direktive (EU) 2018/2001 je predvideno vsaj 1-odstotno letno povečevanje deleža OVE ter odvečne toplote in hladu v sistemih daljinskega ogrevanja in hlajenja.

PREDVIDENI UČINKI Spremljanje učinkov ni predvideno.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Za preverjanje doseganja obveznosti iz 322. člena EZ-1 je potrebno zagotoviti ustrezne in kakovostne podatke za izračun energetske učinkovitosti sistemov daljinskega ogrevanje.

Za boljše izvajanje instrumenta bo potrebna tudi vzpostavitev vrednotenja učinkov instrumenta na doseganje ciljev OVE, URE in TGP.

Priporočamo čim prejšnje izvajanje instrumenta v skladu s smernicami iz *NEPN*.

VIRI PODATKOV

- Energetske učinkoviti distribucijski sistemi toplote in hladu v letu 2018, Agencija za energijo, april 2019 (<https://www.agen-rs.si/izvajalci/toplota/ucinkoviti-distribucijski-sistemi>)
- Energetske učinkoviti distribucijski sistemi toplote in hladu v letu 2019, Agencija za energijo, maj 2020 (<https://www.agen-rs.si/izvajalci/toplota/ucinkoviti-distribucijski-sistemi>)
- Celoviti nacionalni energetske in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), Vlada RS, februar 2020 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf)
- Direktiva (EU) 2018/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spremembi Direktive 2012/27/EU o energetske učinkovitosti, UL L 328 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018L2002&from=EN>)

DATUM PRIPRAVE

3. junij 2020

¹ Vsota sistemov, energetske učinkovitih po različnih kriterijih, se ne sklada s skupno vsoto, saj nekateri sistemi DO izpolnjujejo energetske učinkovitost v skladu več različnimi kriteriji iz 322. člena EZ-1.

OBVEZNOSTI DOBAVITELJEV ENERGIJE ZA DOSEGANJE PRIHRANKOV KONČNE ENERGIJE PRI KONČNIH ODJEMALCIH

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: NI-2 AN URE: H.6	
UČINEK V SEKTORJU	večsektorski	
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒	ETS ☒
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)	
VRSTA INSTRUMENTA	drugo (energetske storitve)	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	Mzl DE, Agencija za energijo, dobavitelji energije	
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒	zmanjšanje emisij TGP ☒
	povečanje rabe OVE ☒	drugo: _____ ☐
KRATEK OPIS	Dobavitelji energije morajo doseči prihranke končne energije pri končnih odjemalcih s tem, da jih spodbujajo k izvedbi različnih ukrepov za učinkovito rabo energije, npr. k zamenjavi starih kotlov in gospodinjskih električnih aparatov, uporabi varčnih sijalk, toplotni izolaciji stavb itd. Obveznosti izhajajo iz Direktive 2012/27/EU in EZ-1 in jih ureja Uredba o zagotavljanju prihrankov energije (Ur. l. RS, št. 96/14). Ukrep ima učinke v vseh sektorjih končne rabe energije: industriji, prometu, široki rabi (stavbah).	

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	Direktiva 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energetske učinkovitosti, UL L 315 Direktiva (EU) 2018/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spremembi Direktive 2012/27/EU o energetske učinkovitosti, UL L 328
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	Energetski zakon (EZ-1), Ur. l. RS, št. 17/14 , 81/15 – EZ-1A, 43/19 – EZ-1B in 60/19 – uradno prečiščeno besedilo Uredba o zagotavljanju prihrankov energije (Ur. l. RS, št. 96/14)
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP) Akcijski načrt za energetske učinkovitost za obdobje 2017–2020 (AN URE) Celoviti nacionalni energetske in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), za obdobje 2021–2030

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETIH 2018 IN 2019

POTEK IZVAJANJA	Leta 2018 je bilo v okviru sheme obveznega doseganja prihrankov končne energije za zavezance doseženo zmanjšanje rabe energije pri končnih
-----------------	--

odjemalcih za 281,9 GWh, kar je 12 % več kot leto prej². 38 % vseh prihrankov je bilo doseženih v industriji, 20 % v prometu in 18 % v sektorjih pretvorbe, distribucije in prenosa energije. Največ prihranka je bilo doseženega z vgradnjo sistemov za soproizvodnjo toplote in električne energije (22 %), ki so ji sledili ukrepi dodajanja aditiva pogonskemu gorivu (19 %), vgradnje energetske učinkovite razsvetljave v stavbah (15 %) in izkoriščanja odvečne toplote v industriji (8 %). Skupaj so ti ukrepi predstavljali skoraj dve tretjini vseh doseženih prihrankov. Svojo obveznost iz AN URE in *Uredbe o zagotavljanju prihrankov energije* so zavezanci tokrat presegli za 12,5 %.

Agencija za energijo je v sistem poročanja v okviru sheme leta 2018 na novo vključila 77 zavezancev. Poročilo o doseženih prihrankih je leta 2018 tako oddalo 242 zavezancev, leta 2017 pa 186. Primerjava podatkov med prodano količino končne energije zavezancev in rabo končne energije še vedno kaže, da v shemo zaenkrat še niso vključeni vsi zavezanci.

Instrument prispeva k izpolnjevanju cilja na področju energetske učinkovitosti v okviru 7. člena *Direktive o energetske učinkovitosti (EED)* in je zato podrobneje predstavljen v *poglavju 2.3.1 Zvezka 1*.

DOSEŽENI UČINKI

Z izvedbo projektov URE in izrabe OVE v okviru sheme obveznega doseganja prihrankov končne energije za zavezance je bilo leta 2018 doseženo:

- zmanjšanje rabe energije: 281,9 GWh/leto
- povečanje proizvodnje energija iz OVE: 18,3 GWh/leto
- zmanjšanje emisije CO₂: 86,1 kt/leto

Učinke so izračunali zavezanci sami v skladu s *Pravilnikom o metodah za določanje prihrankov energije (Ur. l. RS, št. 67/15 in 14/17)*. Kakovost podatkov o povečanju proizvodnje energije iz OVE in zmanjšanju emisije CO₂ je vprašljiva. Podatkov za leto 2019 še ni na razpolago.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2020–2021

PREDVIDENO IZVAJANJE

Testno računsko orodje za izračun prihrankov energije za 10 izbranih metod iz *Pravilnika o metodah za določanje prihrankov energije*, ki je bilo pripravljeno leta 2018, bo preizkušeno v okviru zbiranja poročil zavezancev v letu 2020.

Načrtovano je nadaljnje izvajanje ukrepa. Shema obveznega doseganja prihrankov končne energije za zavezance se bo v skladu z *Direktivo (EU) 2018/2002 o spremembi Direktive 2012/27/EU o energetske učinkovitosti*, ki je bila sprejeta decembra 2018, in *Celovitim nacionalnim energetskim in podnebnim načrtom Republike Slovenije (NEPN)*, ki je bil sprejet februarja 2020, nadaljevala tudi v obdobju 2021–2030.

PREDVIDENI UČINKI

V skladu z AN URE in *Uredbo o zagotavljanju prihrankov energije* morajo zavezanci leta 2020 doseči prihranke energije v višini 0,75 % prodane energije v preteklem letu ter 0,25 % pri prodaji motornega bencina in dizelskega goriva v prometu. Na osnovi tega je v AN URE za shemo obveznega doseganja prihrankov končne energije za zavezance za leto 2020 načrtovan prihranek 262 GWh. V *NEPNu* je prihranek energije v

² Podatki za leto 2017 so bili po objavi *Podnebnega ogledala 2019* še popravljani. Doseženo zmanjšanje rabe energije je tako znašalo 251,7 GWh.

okviru 7. člena, skupaj za shemo in alternativni ukrep, za obdobje 2021–2030 ocenjen na 458,7 GWh letno.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

V skladu z nadgradnjo iz prenove *AN URE* in *NEPN* je potrebno še naprej izboljševati spremljanje izvajanja sheme ter zagotoviti pogoje za njeno stabilno delovanje (izboljšanje kakovosti in razpoložljivosti podatkov, ki jih poročajo zavezanci, in sicer ne samo za namene izpolnjevanja obveznosti iz *AN URE*; preverjanje poročanja zavezancev o doseganju prihrankov itd.). Zagotoviti je treba sprotno prenovo metod za izračun prihrankov energije in odpraviti nepravilnosti, ki bi lahko povzročile nerealno visoke prihranke ter zato njihovo nizko ceno na trgu, itd.

Trenutno veljavna *Uredba o zagotavljanju prihrankov energije* ureja delovanje sheme samo do konca leta 2020, zato je treba za njeno neprekinjeno nadaljnje delovanje pravočasno pripraviti spremembo Uredbe oz. ustrezen nov pravni akt.

VIRI PODATKOV

- Agencija za energijo
- Osnutek poročila o doseženih prihrankih končne energije v sistemu obveznosti energetske učinkovitosti v letu 2018, Agencija za energijo, junij 2019
- Celoviti nacionalni energetske in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), februar 2020 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf)
- Direktiva (EU) 2018/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spremembi Direktive 2012/27/EU o energetske učinkovitosti, UL L 328, z dne 21. 12. 2018 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32018L2002>)

DATUM PRIPRAVE

5. marec 2020